

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 182/2022-32

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Združenie klientov Rapid Life ŽP poškodených Národnou bankou Slovenska o. z.**, IČO 508 695 74, Sivá 1141/8, Žilina, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Daniel Blyšťan s. r. o., Užhorodská 21, Košice, v mene ktorej koná advokát JUDr. Daniel Blyšťan, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5Cdo 32/2019 z 27. novembra 2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 18. februára 2020 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutím všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia, ktoré navrhuje zrušiť a vrátiť vec najvyššiemu správneému súdu na ďalšie konanie.
2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol sporovou stranou v napadnutom konaní v procesnom postavení žalobcu z titulu (v poradí druhého) postúpenia žalovanej pohľadávky. Pôvodným žalobcom v konaní bola obchodná spoločnosť Rapid life životná poisťovňa, a. s. v konkurze (ďalej len „úpadca“), na majetok ktorej od 29. januára 2018 bol vyhlásený konkurz.
3. Okresný súd Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 4C/141/2011 z 26. januára 2015 zamietol žalobu právneho predchodcu sťažovateľa o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom Národnej banky Slovenska (ďalej len „NBS“), pretože žalobca v konaní nepreukázal existenciu tvrdeného nesprávneho postupu NBS. Porušenie povinnosti NBS žalobca vzhladol v tom, že ho NBS nevyzvala na odstránenie väd jeho žiadosti o udelenie súhlasu

so zmenou sídla žalobcu v rámci výkonu predbežného opatrenia NBS, ktoré zaviazalo žalobcu na nedisponovanie s majetkom bez predchádzajúceho súhlasu NBS v súlade s usmernením NBS.

4. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 7Co 393/2015 z 25. apríla 2018, ktorý nadobudol právoplatnosť 31. mája 2018, napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil, stotožniac sa s právnym posúdením veci okresným súdom. Krajský súd doplnil argumentáciu o to, že aplikoval na vec zákon č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dohľade nad finančným trhom“), a uzavrel, že tvrdenú povinnosť pri posudzovaní žiadosti o súhlas v samostatnom správnom konaní NBS nemala.

5. Sťažovateľ podal 30. júla 2018 dovolanie proti rozsudku krajského súdu podľa § 421 ods. 1 písm. c) Civilného sporového poriadku, pretože krajský súd nesprávne právne posúdil kľúčovú otázku, ktorá dosiaľ v rozhodovacej praxi riešená nebola. Táto vada sa mala týkať posudzovania neudelenia súhlasu zo strany NBS podľa zákona o dohľade nad finančným trhom zo strany krajského súdu, kým sťažovateľ prezentoval názor o potrebe aplikácie usmernenia NBS. Aplikácia uvedených predpisov vedie k rôznemu posúdeniu povinnosti NBS vyzvať pôvodného žalobcu na doplnenie jeho podania, ktorým žiadal o vyslovenie súhlasu so zmenou sídla svojej obchodnej spoločnosti. Sťažovateľ navrhol zrušiť rozsudok krajského súdu i okresného súdu.

6. Napadnutým uznesením najvyššieho súdu z 27. novembra 2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť 18. decembra 2019, bolo odmietnuté dovolanie sťažovateľa ako procesne neprípustné z dôvodu, že právna otázka, od ktorej malo závisieť rozhodnutie a ktorá nebola riešená, nebola spôsobilou právnou otázkou, keďže jej formulácia nezodpovedala dikcii Civilného sporového poriadku.

7. Ústavný súd zo zapožičaného spisu sp. zn. 4C/141/2011 zistil tieto relevantné skutočnosti:

- V priebehu odvolacieho konania bola medzi pôvodným žalobcom a obchodnou spoločnosťou [REDAKOVANÉ], 31. marca 2017 uzatvorená zmluva o postúpení žalovanej pohľadávky. Táto skutočnosť bola krajskému súdu preukázaná 19. júna 2017 a krajský súd uznesením č. k. 7Co 393/2015 z 31. júla 2017 (právoplatným 21. augusta 2017) rozhodol o vystúpení pôvodného žalobcu z konania a vstupe postupníka, čím sa sporovou stranou v konaní stala od 21. augusta 2017 obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ].

- Okresný súd Košice I uznesením č. k. 31K/28/2017 z 23. januára 2018 vyhlásil konkurz na majetok úpadcu – pôvodného žalobcu v konaní Rapid life životná poisťovňa, a. s. Správkyňa konkurznej podstaty túto skutočnosť oznámila krajskému súdu podaním doručeným 5. februára 2018 s tým, že poukázala na § 47 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, teda že vyhlásením konkurzu sa súdne konania týkajúce sa majetku úpadcu prerušujú *ex lege*. Krajský súd vyhlásenie konkurzu vzhľadom na postúpenie pohľadávky a pripustenie zmeny žalobcu nepovažoval za relevantnú právnu skutočnosť pre prebiehajúce konanie.

- Dňa 3. marca 2018 bola uzavretá zmluva o postúpení žalovanej pohľadávky z [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], na sťažovateľa (Združenie klientov Rapid Life ŽP). Táto skutočnosť bola oznámená krajskému súdu v návrhu na zmenu žalobcu doručenom krajskému súdu 14. marca 2018. Krajský súd uznesením č. k. 7Co/393/2015 z 15. marca 2018 (právoplatným 6. apríla 2018) pripustil vystúpenie postupcu a vstup postupníka do konania.

- Okresnému súdu bolo 29. novembra 2018 doručené oznámenie novej správkyne konkurznej podstaty z 27. novembra 2018, ktorým oznámila zahrnutie žalovanej pohľadávky do súpisu majetku úpadcu (pôvodného žalobcu – Rapid Life ŽP), udelila súhlas s pokračovaním súdneho konania a žiadala, aby súdy konali ako s legitimovaným subjektom so správkyňou konkurznej podstaty.

II.

Sťažostná argumentácia

8. Sťažovateľ ústavnou sťažnosťou namieta, že napadnuté dovolacie konanie bolo *ex lege* prerušené z dôvodu vyhlásenia konkurzu na majetok pôvodného žalobcu v konaní a rozhodnutie vôbec vydané byť nemalo. Žalovaná pohľadávka patrí do majetku spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a. s. v konkurze, v ktorej od 29. januára 2018 do toho času prebieha konkurzné konanie a správca konkurznej podstaty nedal súhlas na pokračovanie v dovolacom konaní. Správkyňa konkurznej podstaty zapísanie žalovanej pohľadávky do súpisu majetku úpadcu oznámila konajúcemu súdu a jasne ozrejmila, že žiada, aby porušiteľ v konaní nepokračoval. Napriek zásade *iura novit curia*, taktiež za porušenia čl. 2 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru za zrejmej vedomosti o tom, že konanie sa týka majetku úpadcu, súd vydal v *ex lege* prerušenom súdnom konaní (§ 47 zákona o konkurze a reštrukturalizácii) napadnuté uznesenie, čím porušil zákon a zmaril tak právo úpadcu, ako i sťažovateľa doplniť dovolanie o relevantné ďalšie fakty a argumenty počas prerušenia konania, ktoré plánoval sťažovateľ vykonať. Porušiteľ taktiež odňal správcovi konkurznej postavenie *dominus litis* v spore. Sťažovateľ poukázal na právny názor ústavného súdu vyslovený v konaní sp. zn. I. ÚS 289/2014, z ktorého vyplýva, že v dôsledku vyhlásenia konkurzu dovolací súd nemôže vydať rozhodnutie o dovolaní. Prípade sťažovateľky je totožný ako v prípade skoršieho judikátu a navyše správkyňa konkurznej podstaty nesúhlasila s pokračovaním v konaní. Na základe uvedenej sťažostnej argumentácie sťažovateľ požaduje vyslovenie označených práv, zrušenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, priznanie finančného zadosťučinenia v sume 5 000 eur a náhradu trov konania vedeného pred ústavným súdom.

III.

Predbežné prerokovanie sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie povinnosti súdu rešpektovať zákonné účinky vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu vo forme prerušenia konania.

10. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a právnych názorov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie právnych noriem súdmi s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok

porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07).

11. O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia v súvislosti s právnym posúdením ide spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí takú interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany všeobecného súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu však k takémuto záveru nedospel.

12. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je účelom práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), ako aj práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) zaručiť každému prístup k súdu, čomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu viazaného procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi, dodržiavanie ktorých je garanciou práva na súdnu ochranu, vo veci konať a rozhodnúť (porov. II. ÚS 88/01).

13. Súčasťou procesných záruk spravodlivého rozhodnutia, resp. minimálnych garancií procesnej povahy je taktiež právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na právne a skutkovo relevantné (ťažiskové) otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (porov. právnou vetu nálezu III. ÚS 260/07; ďalej napr. aj II. ÚS 439/2016).

14. V zmysle ustálenej súdnej praxe ústavného súdu postup súdu v súlade s platným a účinným zákonom (procesnými a hmotnoprávnymi predpismi) v zásade nemožno hodnotiť ako porušovanie základných ľudských práv (napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00).

15. Podľa § 47 ods. 1 prvej vety zákona o konkurze a reštrukturalizácii ak tento zákon neustanovuje inak, vyhlásením konkurzu sa prerušujú všetky súdne a iné konania, ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu patriaceho úpadcovi.

16. Podľa § 67 ods. 1 písm. a) zákona o konkurze a reštrukturalizácii konkurzu podlieha majetok, ktorý patril úpadcovi v čase vyhlásenia konkurzu.

Podľa § 77 ods. 1 prvej vety zákona o konkurze a reštrukturalizácii do súpisu sa zapisuje majetok podliehajúci konkurzu.

Podľa § 76 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii správca je povinný súpis pravidelne aktualizovať. Každú zmenu súpisu je správca povinný najneskôr do 10 dní od vykonania zmeny zverejniť v Obchodnom vestníku.

17. Ústavný súd poznamenáva, že predpokladom poskytnutia ústavnej ochrany je existencia materiálnej ujmy na právach sťažovateľa ústavnorelevantnej intenzity, ako aj jej včasné uplatnenie v riadnom inštančnom postupe konania pred všeobecnými súdmi. Dovolanie je ako mimoriadny opravný prostriedok uplatňované až po nastolení právnej istoty v merite sporu. Sťažovateľ teda namieta, že dovolacie konanie neostalo prerušené, pričom už bolo záväzne právoplatným rozsudkom krajského súdu konštatované, že sporná pohľadávka bola len domnelou, tvrdenou a jej existencia sa v konaní nepreukázala. Za tejto procesnej situácie sa javí uplatňovanie ústavnej ochrany ako účelové, pretože ani vyhovie ústavnej sťažnosti zo strany ústavného súdu nie je spôsobilé privediť pre sťažovateľa priaznivejšie právne postavenie.

18. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti tvrdí, že vyhlásenie konkurzu na majetok jeho právneho predchodcu 23. januára 2018 spôsobilo, že napadnuté konanie je *ex lege* prerušené. Rozsudok krajského súdu napadnutý dovolaním bol vydaný 25. apríla 2018 a dovolanie podal sťažovateľ 30. júla 2018. Vzhľadom na časové súvislosti by sa tvrdená záťaž vyskytla už v odvolacom konaní, napriek tomu ju sťažovateľ v dovolaní neuplatňoval (aj keď mohol a mal) a sústredil svoju argumentáciu jedine na nesprávne právne posúdenie merita veci. V konaní pred ústavným súdom je však prípustné uplatňovať len tie námietky, ktoré boli uplatnené v konaní pred všeobecnými súdmi riadne a včas. Jediná sťažnostná námietka sťažovateľa tak bola po prvýkrát uplatnená v konaní pred ústavným súdom, čo ju robí podľa § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) neprípustnou. Inými slovami, sťažovateľ nenamieta nič proti obsahu napadnutého uznesenia, kde sa dovolací súd vyrovnal s námietkami uplatnenými v dovolaní, a uplatňuje námietku inú.

19. Napriek uvedenému považuje ústavný za potrebné dodať, že od 21. augusta 2017 úpadca (pôvodný žalobca) nie je účastníkom napadnutého konania. Vyhlásenie konkurzu má vplyv na tie súdne konania, ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu patriacemu úpadcovi. Tvrdená žalovaná pohľadávka nepatrila v čase vyhlásenia konkurzu úpadcovi z dôvodu jej postúpenia ešte pred vyhlásením konkurzu (31. marca 2017). Samotné zákonné prerušenie napadnutého konania vyhlásením konkurzu (23. januára 2018) preto objektívne podľa účinného práva nenastalo, tak ako to správne vyhodnotil krajský súd, keď pokračoval v konaní a vydal rozsudok, ako aj najvyšší súd, keď konal a rozhodol o dovolaní.

20. Sťažovateľ je oprávnený uplatňovať len ochranu vlastných subjektívnych práv, preto ústavný súd považoval vyjadrenia o porušení práv správcu konkurznej podstaty len za súčasť sťažnostnej argumentácie. Zároveň ústavný súd poznamenáva, že podľa oznámenia správkyne konkurznej podstaty z 27. novembra 2018 bola žalovaná pohľadávka zapísaná do súpisu majetkovej podstaty úpadcu zverejnenej v Obchodnom vestníku 2. novembra 2018, teda po právoplatnom judikovaní jej neexistencie (zamietnutí žaloby) 31. mája 2018 s poznámkou o spornosti pohľadávky. V tejto súvislosti poukazuje ústavný súd na povinnosť správcu konkurznej podstaty pravidelne aktualizovať súpis majetku podľa § 76 zákona o konkurze a reštrukturalizácii.

21. Z uvedených dôvodov ústavný súd konštatuje, že medzi napadnutým uznesením a označenými právami sťažovateľa nezistil takú príčinnú súvislosť, ktorá by signalizovala možnosť vyslovenia ich porušenia po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a preto odmietol ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. apríla 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu